

Savonlinnan aikuislukion kansainvälisyysstrategia

1. Johdanto

Savonlinnan aikuislukion kansainvälisyysstrategia on väline, jolla halutaan osaltaan varmistaa, että jokaisella kouluyhteisön jäsenellä on mahdollisuus vahvistaa omaa kansainvälistä osaamistaan. Savonlinnan aikuislukion kansainvälisyysstrategian tarkoituksena on tehdä koulun kansainvälisestä toiminnasta suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää.

Oppilaitoksen kansainvälisyystoimintojen motto on: "Kansainvälinen kotona ja kauempana, kaiken ikää."

Lukio-opetuksen perusteisiin kuuluvan laaja-alaisen osaamisen yhtenä osa-alueena on globaali- ja kulttuuriosaaminen. Siihen sisältyvät kansainvälisyysvalmiudet ja maailmankansalaisen asenne, suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemus sekä kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen ja eettinen toimijuus globaalissa media- ja teknologiamailmassa. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet on sisällytetty lukion kaikkien oppiaineiden tavoitteisiin.

Kansainvälisyyden tavoitteena on monipuolistaa kouluyhteisön jokaisen jäsenen kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa.

Tämän suunnitelman osana on Erasmus+-suunnitelma.

2. Taustaa

2.1 Lukiolaki 13 §:

Oppimäärän mukainen opetus ja opintojen ohjaus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä koulutuksen järjestäjän muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja muiden koulutuksen järjestäjien antamaa opetusta hyväksi käyttäen. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

2.2 Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet:

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Aikuisten lukiokoulutusta järjestävässä oppilaitoksessa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Oppiva yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat käsiteltäviin ilmiöihin eri näkökulmia. Kielitietoisessa oppilaitoksessa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielten, äidinkielen, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Jokainen opettaja on myös oppiaineensa tiedonalan kielen ja monilukutaidon opettaja. Vieraskielisten opiskelijoiden kotoutumista tuetaan vahvistamalla opetuskielen hallintaa osana kaikkien oppiaineiden opetusta ja oppilaitoksen muuta toimintaa.

Kansainvälinen osaaminen

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys rikastaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävässä toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon YK:n kestävä kehityksen ohjelma Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan globaalikansalaisuuden piirteitä. Opiskelijan kansainvälistä osaamista kartutetaan eri oppiaineiden, niiden välisen yhteistyön sekä laaja-alaisen osaamisen kautta. Huomiota kiinnitetään oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän monipuoliseen kieliohjelmaan ja sen ratkaisuihin sekä kulttuurien tuntemuksen syventämiseen.

Oppilaitoksen opintotarjontaa suunniteltaessa voidaan yhdistää kansainvälisen ja työelämäosaamisen elementtejä sekä korkeakouluopintoihin tutustumista.

Opiskelijaa ohjataan vahvistamaan kansainvälistä osaamistaan hyödyntämällä lukion toimintaympäristön kansainvälisyyttä, virtuaalisen kansainvälisyyden mahdollisuuksia, oppilaitoksen tarjoamia tai omaehtoisia vaihto-ohjelmia, tutustumis- ja opiskelujaksoja ulkomailla sekä muita kansainvälisen yhteistyön muotoja.

Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kansainvälisen osaamisen painotukset ja oppilaitoksen kansainvälisen toiminnan muodot päätetään paikallisella tasolla.

2.3 Savonlinnan aikuislukion opetussuunnitelma

Kansainvälinen osaaminen

Kansainvälisyshankkeissa Savonlinnan aikuislukio tekee yhteistyötä Savonlinnan kaupungin muiden oppilaitosten kanssa. Kansainvälisyysosaamista vahvistavat lukion monipuolinen kielitarjonta, eri oppiaineiden yhteistyö sekä kulttuurien tuntemuksen sisällyttäminen eri oppiaineisiin ja koulun muuhun toimintaan. Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Tulevaisuudessa sekä jatko-opinnot että työelämä vaativat yhä enemmän kansainvälistä osaamista ja vuorovaikutustaitoja sekä kykyä jatkuvaan oppimiseen. Näitä valmiuksia tarvitaan monikulttuurisissa ja monikielisissä yhteisöissä toimimisessa. YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030:n mukaan globaalikansalaisuus merkitsee kestäviä elämäntapoja sekä ihmisoikeuksien, sukupuolten tasa-arvon, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä.

Maailmankansalainen ymmärtää myös kulttuurien monimuotoisuuden sekä kulttuurin osuuden kestävässä kehityksessä. Oman lähialueen ja sen oppilaitosten sekä oman koulun monikulttuurisuus on voimavara, jota tulee hyödyntää opetuksessa. Kotikansainvälistymistä voi käytännössä toteuttaa esimerkiksi siten, että lukiolaiset tutustuvat lähiseudun kansainvälisten tahojen toimintaan tai että koululla vierailee kansainvälisiä vieraita. Kulttuurien tuntemuksen syventämisessä hyödynnetään paikallista kotikansainvälisyyttä, esim. lukioiden vieraskieliset opiskelijat, yhteistyö esim. Savonlinnan kansanopiston kanssa ja Savonlinnassa toisella ja korkeasteella olevat vaihto-opiskelijat. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat voivat oppitunneilla kertoa omasta urapolustaan ja kotimaastaan.

2.4 Savonlinnan kaupungin kansainvälisyysstrategia

Savonlinnan kaupungin strategiassa mainitaan tavoitteina esimerkiksi matkailun ympärivuotistaminen ja kaupungin saavutettavuuden parantaminen. Savonlinnan kaupungilla on ulkomaiset ystävyyskaupunkinsa, joiden kanssa sillä on erilaisia hankkeita.

Savonlinnan seudullisessa kotouttamisohjelmassa todetaan tavoitteena, että seudulla yhä useampi maahanmuuttajataustainen nuori hakeutuisi lukiokoulutukseen.

3. Pitkän tähtäimen tavoitteet ja niiden toteutumisen seuraaminen

Kansainvälisyystoiminnalla haluamme saavuttaa:

1. Haluamme edistää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan. Haluamme tarjota Savonlinnan aikuislukion kouluyhteisön jäsenille aidon ja helposti saavutettavissa olevan mahdollisuuden vahvistaa omaa kansainvälistä osaamistaan.
2. Tarjoamme 1. kohdassa mainittuun tavoitteeseen pääsemiseen liittyviä toimintoja ja aktiviteetteja.
3. Haemme ja saamme Erasmus+ -ohjelmaoppaassa määritellyn akkreditoinnin ja toteutamme liikkuvuushankkeet tässä viitekehyksessä.
4. Lisäämme vieraiden kielten oppimishalukkuutta ja monipuolistamme kielten opiskeluun liittyviä oppimisympäristöjä.
5. Kansainväliseen toimintaan osallistuessaan kouluyhteisön jäsen kehittää suvaitsevaisuuttaan, älyllistä uteliaisuuttaan ja oma-aloitteista aktiivisuuttaan. Nämä ymmärretään tässä yhteydessä tulevaisuuden kansalais- ja työelämätaitoina.
6. Opiskelija oppii arvottamaan ja arvostamaan kulttuuriperintöjä, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat Euroopassa. Tavoittelemme näihin aihepiireihin liittyvien lukion opintojaksojen suosion kasvua.
7. Lisäämme ymmärrystä eurooppalaisesta integraatiokehityksestä ja valmiuksia käydä tähän liittyvää yhteiskunnallista keskustelua.
8. Tavoittelemme, että jatkossa Savonlinnan aikuislukio tunnistetaan ja tunnustetaan pieneksi, mutta laadukkaaksi toimijoista suomalaisessa aikuiskoulutuksen kentässä myös kansainvälisen toiminnan osalta.

Edellä kerrottujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja niistä tuotetaan arviointitietoa, joka dokumentoidaan julkiseksi koulun kotisivuille.

4. Kansainvälisyyden toimintamuodot

4.1 Kansainväliset opiskelijat ja opiskelijavaihto

Kansainvälisyys on jokapäiväistä Savonlinnan aikuislukiossa. Koulun toiminnan keskiössä on suomen kielen opetus vieraskielisille. Varsinaisia vaihto-opiskelijoita Savonlinnan aikuislukiossa on harvoin, sen sijaan lyseon lukion ja taidelukion vaihto-opiskelijoille aikuislukion suomen kielen tarjonta on monesti sopivin tapa opiskella suomea.

Kansainvälinen toiminta ei enää automaattisesti edellytä matkustamista jonnekin ulkomaille. Virtuaaliyhteyksien kautta voidaan olla helposti yhteydessä ulkomaisiin yhteistyötahoihin. Yhteys voidaan toteuttaa esim. e-twinning tai muiden viestintäalustojen kautta. Kansainvälisyystoiminta voi myös olla hybridimuotoista, eli siihen voidaan sekä etä- että lähitapaamisia.

4.2 Vieraiden kielten opetus

Vieraiden kielten opiskelulla ja opetuksella on Savonlinnan aikuislukiossa tärkeä rooli. Opintotarjottimessa on tarjolla eri laajuisia opintojaksoja vieraissa kielissä. Opetustarjontaan kuuluvat suomen kielen lisäksi espanja, ruotsi ja saksa. Mikäli aikuislukion opiskelija haluaa opiskella ranskaa, on sitä mahdollista valita Savonlinnan taidelukion opintotarjottimesta. Lisäksi Savonlinnan aikuislukio tarjoaa mahdollisuuden opiskella itsenäisesti japanin kieltä.

Kielten opiskeluun niin nuoruus- kuin aikuisiällä kannustamalla haluamme lisätä opiskelijoiden yleissivistystä sekä kulttuurien välistä yhteisymmärrystä ja suvaitsevaisuutta. Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan vieraita kieliä opinto-ohjelmaansa laajemminkin kuin pelkästään pakollisten opintojen verran. Monipuolinen kielitaito avaa opiskelijoille ovia niin jatko-opinnoissa kuin työelämässäkin. Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen on aikuislukion ydintehtävä.

4.3 Yhteiskunnalliset ja muut reaaliaineet

Tavoittelemme eurooppalaisen identiteetin vahvistamista ja opiskelijoiden yhteiskunnallisen osallistumisen lisäämistä. Pyrimme syventämään tietämystä Euroopan unionista ja sen päätöksenteosta. Valinnaisen YH03 -opintojakson "Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma" suosiota koetetaan kasvattaa. Niin ikään valinnaiset opintojaksot HI03 "Kansainväliset suhteet" ja HI04 "Eurooppalainen ihminen" vahvistavat Eurooppa-tietämystä.

Maantieteen valinnainen opintojakso GE03 "Yhteinen maailma" käsittelee teemoja, jotka liittyvät kansainvälisyyskasvatukseen. Keskeisiä sisältöjä opintojaksolla ovat väestömaantieteeseen liittyvät seikat (mm. pakolaisuus, kaupungistuminen), luonnonvaroihin liittyvät ongelmat (mm. ravinnon tuotanto, energia-asiat) sekä globalisaation (mm. matkailu, liikenne) liittyvät edut ja haitat.

Uskonnon valinnainen opintojakso UE02 "Maailmanlaajuinen kristinuskko on myös suositeltava opintojakso kansainvälistä osaamistaan syventävälle opiskelijalle. Opintojakso käsittelee kristinuskon asemaa ja vuorovaikutusta ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa.

4.4 Kansainväliset yhteistyökumppanit

Toteutuneiden kansainvälisten hankkeiden yhteistyökumppanit:

Katso vanhat vuosikertomukset

2014 Oxford Lake School of English, Oxford

2014, 2022 Escuela Oficial de idiomas de Madrid-Jesus Maestro, Madrid

2023 Georg-August Universität, Göttingen

Savonlinnan ystävyyskaupungit:

Ruotsi: Kalmar

Saksa: Detmold

Unkari: Budavar (Budapestin 1. kaupunginosa)

Venäjä: Yhteistyö jäädytetty Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vuoksi.

4.5 Kotikansainvälisyys ja teemapäivät

Tällä ymmärrämme koulun arjessa ja kouluyhteisön jäsenen kotonakin tapahtuvaa toimintaa. Oppitunneilla eri kulttuurien ja kielten kohtaaminen on jokapäiväistä ja jatkuvaa. Oppimista tapahtuu muuallakin kuin koulussa. Ulkomaalainen opiskelija voi olla yhteydessä kotimaahansa tiiviisti ja jakaa kokemuksiaan. Teemapäivät ja vastaavat ovat mahdollisia kielten opiskelussa. Lukuvuosisuunnitelmassa voidaan suunnitella mahdollisiin tulevaan Erasmus+ hankkeisiin liittyviä teemapäiviä.

5. Kansainvälisten asioiden hoito

Savonlinnan aikuislukiossa on käytössä vakiintunut tehtävänjako- ja hallinnointimalli kansainvälisille hankkeille.

Kansainvälisten hankkeiden koordinointi

Hanketyötä koordinoi oppilaitoksen apulaisrehtori. Kansainvälisiin hankkeisiin osallistuva yksittäinen kouluyhteisön jäsen hankkii tarjoukset vaadittavista matkustus-

ja majoituspalveluista sekä tekee hankintapäätökset Savonlinnan kaupungin hankintaohjeen mukaisesti.

Savonlinnan aikuislukio on pieni ja ketterä kouluyhteisö. Koulun koko henkilöstö voi osallistua kansainvälisiin hankkeisiin. Henkilöstö koordinoi yhdessä kv-toimintaa ja valmistelee lukuvuosisuunnitelmaan kirjattavat hankkeet. Yhteistyötä tehdään myös Savonlinnan päivälukioiden kanssa.

Hankkeiden vastuuhenkilö

Jokaisella hankkeella on oma vastuuhenkilö.

Kansainvälisen toiminnan rahoitus

Kansainväliset liikkuvuudet (avaintoimi 1) rahoitetaan saatavalla Erasmus+ hankerahoituksella. Opiskelijalta voidaan edellyttää omavastuuosuuksia. Lisäksi katamme osan kustannuksista koulun käyttötaloudesta.

Tulokset ja niiden levittäminen

Dokumentoimme hankkeet niiden rahoittajan edellyttämällä tavalla. Koulun omilla kotisivuilla julkaistaan tietoja kansainvälisten hankkeiden tuloksista.